

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia form i gatunków muzycznych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of music forms and genres
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce
Język wykładowy	Język polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. dr Dariusz Smolarek
---	-------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Wykład	30	I	3

Wymagania wstępne	Bardzo dobra wiedza znajomości pojęć i teorii muzyki. Dobra znajomość historii muzyki europejskiej i polskiej. Ogólna wiedza z historii powszechnej
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zapoznanie studentów ze stylami i estetyką, cechami głównych form i gatunków muzycznych. Zdobywanie przez studentów wiedzy na temat historii wybranych form i gatunków muzycznych (głównie mszy, motetu, form kantatowo-oratoryjnych, formy kanonu i fugi). Szerokie zapoznanie z literaturą muzyczną wraz z pogłębioną umiejętnością krytycznej lektury naukowej literatury muzykologicznej poświęconej zagadnieniom historii form i gatunków. Wyjaśnianie pojęć i zjawisk odnoszących się do form i gatunków muzycznych pojawiających się w muzyce europejskiej. Zapoznanie studentów z wynikami badań w obszarze historii form i gatunków muzycznych (w teorii i praktyce) prowadzonymi w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna historyczne procesy kształtowania się stylów, gatunków i form muzycznych (w szczególności z zakresu historii motetu, mszy wielogłosowej, form kantatowo-oratoryjnych) oraz odnoszących się do nich idei muzykologicznych i muzycznych – w odniesieniu do epok historycznych i czasów współczesnych – dostrzegając powiązania między myślą teoretyczną a praktyką muzyczną	K_W04
W_02	Student ma pogłębioną wiedzę z zakresu historii form i gatunków muzycznych, charakteryzuje przemiany form i gatunków w różnych epokach historycznych	K_W05
W_03	Student prezentuje pogłębioną i uporządkowaną wiedzę z zakresu historii form i gatunków muzycznych, w szczególności z zakresu historii motetu, mszy wielogłosowej, kantaty i oratorium	K_W10

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Historia motetu i mszy wielogłosowej z uwzględnieniem twórczości polskiej. Motet i msza w średniowieczu: od wczesnego organum do Guillaume de Machaut. Ars subtilior; pary mszalne Mikołaja z Radomia; fauxbourdon. Msza w XVI wieku: tendencje przemian, odmiany i techniki. Twórczość motetowa i mszalna wybranych kompozytorów: G. Dufay, J. Ockeghem, Josquin des Pres, J. Obrecht, N. Gombert, G. P. da Palestrina, O. di Lasso. Świt baroku: motet i msza w Wenecji – A. Willaert, A. Gabrieli, G. Gabrieli. Motet i msza w epoce baroku: tendencje rozwojowe, typy i techniki, dwa style; twórczość C. Monteverdiego, F. Cavallego, G. F. Aneria, G. Carissimiego. Motet i msza w XVII wieku w innych ośrodkach (Francja, kraje

niemieckojęzyczne, Hiszpania, Polska). Polska twórczość motetowa i mszalna od XVI do XVIII wieku. Wybrane kompozycje motetowe i mszalne: zachowane w tabulaturach, M. Leopolda, T. Szadek, K. Borek, F. Lilius, B. Pękiel, M. Mielczewski, W. Leszczyński, G.G. Gorczycki, M.J. Żebrowski. Motet i msza w XVIII wieku (Neapol, Wiedeń i ich wpływ na inne ośrodki): A. Scarlatti, N. Jommelli, N. Porpora; J. S. Bach, J. A. Hasse, J. D. Zelenka; msza kantatowa. Forma sonatowa w mszy (Haydn, Mozart). Msza w XIX wieku (Beethoven, Rossini, Berlioz, Liszt, Bruckner); zjawisko „mszy polskiej”. Msza w twórczości kompozytorów XX wieku (L. Janacek, I. Strawiński, P. Hindemith, B. Britten, G. Ligeti, A. Part, W. Kilar, K. Penderecki). Kantata świecka (włoska, francuska, angielska, niemiecka), religijna (łacińska, niemiecka). Gatunek oratorium XVII-XIX w. Rozwój formy kanonu i fugi.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny z zastosowaniem środków audiowizualnych i prezentacji	Egzamin	Protokół
W_02			
W_03			

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego (np. prace cząstkowe, referaty, eseje, prezentacje, analizy, itp.). Formę końcowego kolokwium (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty (metody weryfikacji). Ocena końcowa jest średnią ważoną oceny uzyskanej na końcowym kolokwium i wszystkich ocen cząstkowych uzyskanych przez studenta na zajęciach.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Student prezentuje w spójny sposób uporządkowaną, szczegółową wiedzę z zakresu historii form i gatunków, w szczególności zakresu historii motetu, mszy wielogłosowej, kantaty, oratorium; Student na podstawie literatury przedmiotu bezbłędnie prezentuje główne stanowiska współczesnej muzykologii dotyczących historii motetu, mszy wielogłosowej, form kantatowo-oratoryjnych. Student prawidłowo formułuje i analizuje problemy badawcze w zakresie historii form i gatunków, stawia tezy, dobiera metody i narzędzia badawcze oraz opracowuje i prezentuje wyniki, zwłaszcza w zakresie motetu, mszy wielogłosowej i form kantatowo-oratoryjnych. Student bezbłędnie i samodzielnie wyszukuje, analizuje, ocenia i selekcjonuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz formułuje na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy muzycznej i muzykologicznej. Student potrafi biegle czytać i interpretować tekst muzyczny (nuty) i muzykologiczny dotyczący historii form i gatunków. Student wykazuje gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej, a także rozumie potrzebę systematycznego poszerzania swojej wiedzy. Student posiada dość dobrą orientację w zakresie badań nad historią form i gatunków muzycznych prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Student prezentuje w spójny sposób uporządkowaną, szczegółową wiedzę z zakresu historii form i gatunków, w szczególności zakresu historii motetu, mszy wielogłosowej, form kantatowo-oratoryjnych popełniając drobne błędy. Student na podstawie literatury przedmiotu z nielicznymi błędami prezentuje główne stanowiska współczesnej muzykologii dotyczących historii motetu, mszy wielogłosowej i form kantatowo-oratoryjnych. Student formułuje i analizuje problemy badawcze w zakresie historii form i gatunków, stawia tezy, dobiera metody i narzędzia badawcze oraz opracowuje i prezentuje wyniki, zwłaszcza w

	zakresie motetu, mszy wielogłosowej, kantaty, oratorium popełniając drobne błędy. Student samodzielnie i z nielicznymi błędami wyszukuje, analizuje, ocenia i selekcjonuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz formułuje na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy muzycznej i muzykologicznej. Student czyta i interpretuje tekst muzyczny i muzykologiczny dotyczący historii form i gatunków, zwłaszcza historii motetu, mszy, kantaty, oratorium. Student wykazuje gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej i umiejętności praktycznych, a także rozumie potrzebę systematycznego poszerzania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności. Student posiada dobrą orientację w zakresie badań nad historią form i gatunków muzycznych prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. Student prezentuje podstawową wiedzę z zakresu historii form i gatunków, w szczególności zakresu historii motetu, mszy wielogłosowej, form kantatowo-oratoryjnych popełniając drobne błędy. Student na podstawie literatury przedmiotu z błędami prezentuje główne stanowiska współczesnej muzykologii dotyczących historii mszy wielogłosowej. Student formułuje i analizuje podstawowe problemy badawcze w zakresie historii form i gatunków, stawia tezy, dobiera metody i narzędzia badawcze oraz opracowuje i prezentuje wyniki, zwłaszcza w zakresie motetu, mszy wielogłosowej, form kantatowo-oratoryjnych popełniając błędy. Student samodzielnie, lecz z błędami wyszukuje, analizuje, ocenia i selekcjonuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych z pominięciem niektórych istotnych aspektów lub z poważnymi nieścisłościami oraz formułuje na tej podstawie sądy z wykorzystaniem podstawowej wiedzy muzycznej i muzykologicznej. Student w podstawowym zakresie wykazuje gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej, a także rozumie potrzebę systematycznego poszerzania swojej wiedzy. Student posiada dostateczną orientację w zakresie badań nad historią form i gatunków muzycznych prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena niedostateczna	Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Student nie prezentuje podstawowej wiedzy z zakresu historii form i gatunków, lub popełnia poważne błędy. Student nie rozpoznaje i nie potrafi analizować różnych wytworów kultury muzycznej w zakresie historii form i gatunków muzycznych, zwłaszcza historii motetu, mszy wielogłosowej, form kantatowo-oratoryjnych. Nie potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacji ze źródeł pisanych i elektronicznych lub pomija ważne aspekty. Nie formułuje sądów z wykorzystaniem podstawowej wiedzy muzycznej i muzykologicznej. Student nie wykazuje gotowości do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej, a także nie rozumie potrzeby systematycznego poszerzania swojej wiedzy. Student nie posiada wiedzy w zakresie badań nad historią form i gatunków muzycznych prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

Podczas realizacji zajęć (jeden semestr) przewidziane są prezentacje i dyskusje dotyczące omawianych form i gatunków muzycznych. Student ma możliwość konsultacji z prowadzącym zajęcia, a dotyczących omawianych form i gatunków muzycznych. Główne kryteria mające wpływ na ocenę końcową (kryteria weryfikacji stopnia realizacji założonych efektów uczenia się): umiejętność rozeznania w literaturze muzycznej, umiejętność pogłębioną krytycznej lektury naukowej literatury muzykologicznej poświęconej zagadnieniom historii form i gatunków, umiejętność poruszania się i omówienia historii oraz rozwoju poszczególnych form lub gatunków muzycznych.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

Do realizacji przez studenta zaleconych działań w ramach pracy indywidualnej zalecane są następujące pomoce naukowe, które student ma obowiązek zorganizować we własnym zakresie: notatnik lub laptop do sporządzania notatek. Uczelnia zapewnia dostęp do następujących pomocy naukowych: dostęp do biblioteki, fonoteki, wybranych internetowych platform naukowych z literaturą naukową, wydruki materiałów niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych, bezpłatny dostęp do Internetu na terenie kampusu (zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami).

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<p>J. M. Chomiński, <i>Formy muzyczne</i>, t. 5: <i>Wielkie formy wokalne</i>, Kraków 1984.</p> <p>J. M. Chomiński, <i>Formy muzyczne</i>, t. 2: <i>Wielkie formy instrumentalne</i>, Kraków 1987.</p> <p>S. Dąbek, <i>Twórczość mszalna kompozytorów polskich XX wieku. 1900-1995</i>, Warszawa 1996.</p> <p><i>Encyklopedia Muzyczna PWM. Część biograficzna</i>, red. E. Dziębowska, t. 1-12, Kraków 1979-2012 – artykuły dotyczące kompozytorów, których twórczość jest omawiana na wykładach.</p> <p><i>Historia muzyki polskiej</i>, red. S. Sutkowski, wybrane tomy – fragmenty dot. twórczości motetowej i mszalne.</p> <p>K. Morawska, <i>Renesans 1500-1600, Historia muzyki polskiej</i>, t. 2, red. S. Sutkowski, Warszawa 1994.</p> <p>B. Przybyszewska-Jarmińska, <i>Barok, część 1: 1595-1696. Historia muzyki polskiej</i>, t. 3, red. S. Sutkowski, Warszawa 2006</p> <p>A. Mądry: <i>Barok, część 2: 1697-1795, Muzyka religijna i jej barokowy modus operandi. Historia muzyki polskiej</i>, t. 3, red. S. Sutkowski, Warszawa 2013.</p> <p>B. Przybyszewska-Jarmińska, <i>Muzyka pod patronatem polskich Wazów. Marcin Mielczewski</i>, Warszawa 2011.</p> <p>D. Smolarek, <i>Oratorium</i>, w: <i>Encyklopedia Katolicka</i>, t. 14, Lublin 2010, szp. 711-718.</p> <p>D. Wójcik, <i>ABC form muzycznych</i>, Kraków (dowolne wydanie).</p> <p>Wydania nutowe kompozycji omawianych na zajęciach.</p> <p>Cykl artykułów („Formy muzyczne”) B. Pocięja w „Ruchu Muzycznym“ w latach 1980-1990; część artykułów dostępna na stronie internetowej: http://www.meakultura.pl/tagi/formy-muzyczne</p>
Literatura uzupełniająca
<p>G. Altmann, <i>Musikalische Formenlehre. Ein Handbuch mit Beispielen und Analysen</i>, Schott: Mainz 2001.</p> <p>S. Łobaczewska, <i>Style muzyczne</i>, t. 1-3, Kraków 1962.</p> <p>T. Chylińska, S. Haraschin, M. Jabłoński, <i>Przewodnik po muzyce koncertowej</i>, cz. 1, Kraków 2003.</p> <p>T. Chylińska, S. Haraschin, M. Jabłoński, <i>Przewodnik po muzyce koncertowej</i>, cz. 2, Kraków 2004.</p> <p>U. Michels, <i>Atlas muzyki</i>, t. 1, 2, Warszawa 2002, 2003.</p> <p><i>Oratorienführer</i>, Hrsg. S. Leopold, U. Scheideler, Metzler – Bärenreiter: Kassel 2000.</p> <p>W. Oehlmann, A. Wagner, <i>Reclams Chormusik- und Oratorienführer</i>, Stuttgart 2004</p> <p>P. Orawski, <i>Lekcje muzyki. Średniowiecze i Renesans</i>, Kle: Warszawa 2010.</p> <p>P. Orawski, <i>Lekcje muzyki. Rozkwit Baroku</i>, Kle: Warszawa 2011.</p> <p>P. Orawski, <i>Lekcje muzyki. Barok. Sacrum i profanum</i>, Kle: Warszawa 2011.</p> <p>P. Orawski, <i>Lekcje muzyki. Klasycyzm. Prolog i rozwój</i>, Kle: Warszawa 2013.</p> <p>P. Orawski, <i>Lekcje muzyki. Dojrzały klasycyzm. Muzyka sakralna. Opera klasyczna</i>, Kle: Warszawa 2014.</p> <p>P. Orawski, <i>Lekcje muzyki. Romantyczny przewrót. Weber Schubert, Mendelssohn</i>, Kle: Warszawa 2015.</p> <p><i>Handbuch der musikalischen Gattungen</i>, Hrsg. S. Mauser, H. Leuchtmann, Laaber-Verlag 1993-2009.</p> <p>D. Smolarek, <i>Oratorium w Rzymie od XVII do XVIII wieku</i>, „Ruch Biblijny i Liturgiczny” rok LXV, 2012 nr 1, s. 67-84.</p> <p>D. Smolarek, <i>Strata i zysk w oratorium J. S. Bacha „Lobet Gott in seinem Reichen” (BWV 11/249b) przeznaczonym na Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego</i>, „Communio” 2012 nr 1 (177), s. 138-151.</p> <p>M. Wersin, <i>Reclams Führer zur lateinischen Kirchenmusik</i>, Stuttgart 2006</p>